

Nowa formuła sprawdzianu szóstoklasistów

Od 2015 roku zostaną wprowadzone zasadnicze zmiany w sprawdzianie w klasie szóstej. Zapowiadana nowa formuła tego egzaminu rodzi wiele pytań. Dotyczą one między innymi konstrukcji arkusza, typów zadań, które się w nim pojawiają, sposobu ich rozwiązywania oraz techniki wskazywania odpowiedzi.

Po zapoznaniu się z przykładowym arkuszem zadań z języka polskiego, opracowanym przez CKE, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2015 roku będą musieli wykazać się nie tylko umiejętnościami zapisanymi w podstawie programowej, lecz także znajomością strategii rozwiązywania różnych typów zadań.

Szóstoklasista powinien:

- posiadać umiejętności i wiadomości opisane w podstawie programowej,
- znać strategie rozwiązywania zadań w różnych formach,
- dobrze gospodarować czasem,
- podejmować decyzje przemyślane,
- wykonywać polecenia zgodnie z instrukcją,
- zapisywać odpowiedź w wyznaczonym miejscu,
- pracować samodzielnie
- być zdecydowanym.

W arkuszu pojawią się zadania zamknięte i otwarte. Ich liczbę i rodzaje wraz z przykładowymi rozwiązaniami Centralna Komisja Egzaminacyjna zaprezentowała w *Informatorze o sprawdzianie od roku szkolnego 2014/2015* oraz w zestawie zadań *Sprawdzian od roku szkolnego 2014/2015. Część 1. Język polski i matematyka*.

Zgodnie z nową formułą sprawdzianu od 2015 roku ocena dłuższej wypowiedzi będzie dokonywana według pięciu kryteriów: treści, stylu, języka, ortografii i interpunkcji. Każdemu z nich przyporządkowano stały przedział punktów:

- treść – od 0 do 3 punktów
- styl – od 0 do 1 punktu
- język – od 0 do 1 punktu
- ortografia – od 0 do 1 punktu
- interpunkcja – od 0 do 1 punktu.

Jak już wspomniano, w arkuszu pojawią się nowe typy zadań: *prawda – fałsz*, na dobieranie i z luką. Z tego względu już dzisiaj warto się zastanowić, jak najlepiej przygotować uczniów do sprawdzianu. Nadal jednym z warunków osiągnięcia satysfakcjonującego wyniku pozostanie rzetelna praca i dobre opanowanie wymaganych umiejętności.

W październiku 2014r. w Centrum Doskonalenia Nauczycieli został zrealizowany kurs doskonalący ***Sprawdzian w klasie VI szkoły podstawowej od roku szkolnego 2014/2015.***

Efektem pracy nauczycieli polonistów, uczestniczących w warsztatach, jest zestaw 5 przykładowych testów powstałych zgodnie z nowymi zasadami sprawdzianu w 2015r.

Prezentowany niżej materiał stanowi propozycję do planowania własnej pracy przygotowującej uczniów do egzaminu zewnętrznego. Mam nadzieję, że poniższe zadania pomogą Państwu wzbudzić w uczniach motywację do rzetelnej pracy w opanowaniu umiejętności wymaganych na sprawdzianie według nowej formuły.

Życzę wytrwałości, cierpliwości i sukcesów zawodowych.

Wiesława Bury

Prowadzenie kursu i opracowanie materiału

Wiesława Bury

Test I

Samotność Bogów

*Autorki: Bogumiła Jonatz, Alina Marglewska,
Ewa Abramowicz, Honorata Sekuterska*

Samotność Bogów (fragment)

Decyzji nie podjął nagle; ta myśl przychodziła do niego krok po kroku, odganiał ją, ale wracała. Przysiadł na pniach nad Rzeką i wpatrywał się w drugi brzeg, w czarną, skłębioną ścianę Puszczy. Puszcza wydawała się tam inna niż ta wokół Wioski: gęściejsza, bardziej mroczna, z ciemniejszą niż zazwyczaj głębią. Drzewa wydawały się tam wyższe i grubsze, a Jon nigdy nie widział nad ich koronami żadnego ptaka. Choćby najmniejszego. Chłopiec wpatrywał się w prawie czarny na tle niebieskiego nieba zarys lasu – i myślał: Gdy byłem na tamtym brzegu, powinienem się bać. Nie bałem się. Powinna spaść na mnie kara, bo złamałem Tabu*. Nie spadła. Wszystko powinno mnie tam odrzucać. Coś mnie jednak wołało. I wiem, że tam jest Droga. Nie wiem skąd, ale wiem. Dokąd prowadzi...?

Minęło wiele dni i nocy, nim Jon poddał się i poczuł, że musi to zbadać. Zdecydował się właśnie wtedy, gdy bębny warczały głucho i donośnie, gdy z bębniarzy spływał pot, gdy ludzie w długich sukniach, wysłannicy nowego Boga, skryli się w świątyni i udawali, że nic nie słyszą – gdy Plemię obchodziło Święto Starych Bogów. Nie po to, by ich nadal czcić, ale by ich przebłagać, prosić o wybaczenie zdrady. Patrząc na spoconych bębniarzy, Jon postanowił, że tej nocy sprawdzi, co wołało go na drugim brzegu.

Ta noc była do tego wprost idealna: chłopiec wiedział, że po długiej, męczącej ceremonii przebłagania starych Bogów ludzie z Plemienia będą spać wyjątkowo mocno. Będą umęczeni Nocą Bębnow i swoim rozdarciem pomiędzy lękiem przed starymi bóstwami a miłością do Boga Dobroci. Jon czuł, że Rzekę musi przebyć nocą, by nikt go nie zobaczył. I nocą musi postawić stopy na tamtym zakazanym brzegu. To nie powinno być trudne. Gorzej może być ze znalezieniem dziwnej Drogi lub z upewnieniem się, czy ona w ogóle istnieje; prześwit między drzewami oznaczać może na przykład ścieżkę, wydeptaną przez zwierzynę do wodopoju.

Wioska spała, pogrążona w bezpiecznym mroku nocy. Księżyc nie świecił w tej chwili i było wyjątkowo ciemno. Noc zawsze wydawała się Jonowi bezpieczna. Przynajmniej do dziś, tu, na tym brzegu. Jaka była tam? Chłopiec wszedł do Rzeki i chwilę w niej brodził, potem trafił na pierwszą głębię i zaczął płynąć. Płynął rytmicznie i po chwili znów poczuł grunt. Wody dawno opadły, gdyż deszczu nie było od wielu dni, i dorosły mężczyzna mógłby przejść na drugi brzeg, zanurzając się najwyżej do ramion. Dla dwunastoletniego chłopca środek Rzeki wciąż był głęboki.

tabu* – tu: zakaz stykania się z pewnymi przedmiotami, osobami, zwierzętami lub dokonywania pewnych czynności; naruszenie zakazu miało spowodować karę sił nadnaturalnych.

Zad. 1 (0-1) Zdanie: „*Jon czuł, że Rzekę musi przebyć nocą, by nikt go nie zobaczył*” jest zdaniem pojedynczym czy złożonym? Wybierz uzasadnienie.

A	pojedynczym	ponieważ	1	zawiera jedno orzeczenie
B	złożonym		2	zawiera więcej niż jedno orzeczenie

Zad. 2 (0-1) Który cytat nie charakteryzuje Puszczy jako miejsca tajemniczego i niezwykłego?

- A. „z ciemniejszą niż zazwyczaj głębią”
- B. „czarny na tle niebieskiego nieba zarys lasu”
- C. „drzewa wydawały się tam wyższe i grubsze”
- D. „nigdy nie widział nad ich koronami żadnego ptaka”

Zad. 3 (0-1) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P lub F

tabu – to zakaz kultowy kontaktowania się z pewnymi przedmiotami, osobami, zwierzętami	P	F
tabu – to etui na tablet	P	F

Zad. 4 (0-1) Z tekstu wynika, że wyprawa Jona na drugi brzeg Rzeki miała być:

- A. elementem obrzędu przejścia chłopca od okresu dzieciństwa do dorosłości
- B. ofiarą złożoną dla prześlągania mściwych starych Bogów
- C. sprawdzianem umiejętności pływackich chłopca
- D. wstępem do poznania tajemnicy Puszczy.

Zad. 5 (0-1) W zdaniu „Płynął rytmicznie i po chwili znów poczuł grunt” wyraz *rytmicznie* jest:

- A. przydawką.
- B. orzeczeniem.
- C. dopełnieniem.
- D. okolicznikiem.

Zad. 6 (0-1) Utwór „*Samotność Bogów*” jest:

A	tekstem literackim	ponieważ	1	przedstawia wiedzę naukową
B	tekstem popularnonaukowym		2	zawiera fikcję literacką

Zad. 7 (0-1) Na podstawie całego tekstu podaj przynajmniej cztery cechy charakteru Jona, które ujawniają się w opisanej sytuacji.

.....
.....
.....

Wiktor Zechenter

Moje książeczki

Gdy zasypiam w mym białym łóżeczku
w mroczniejącym zacisznie pokoju,
w snach przychodzą wszystkie książeczki
i legendy prawią mi swoje.

Te najmiłsze książki, wyczytane
po dwa razy i po więcej razy,
w śnie przychodzą wspomnieniem kochanym
przypominać swej treści obrazy.

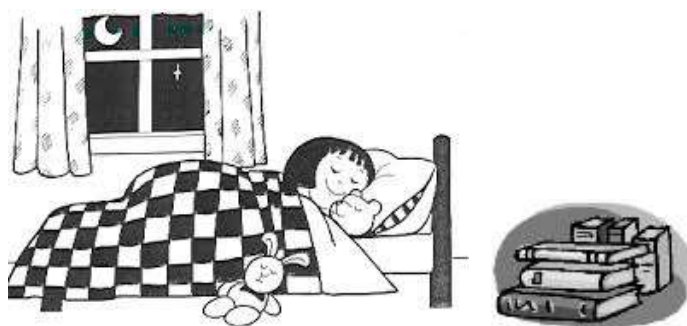
Zad. 8 (0-1) W imieniu samorządu uczniowskiego zaprosz swoich kolegów ze szkoły na wieczór autorski z udziałem poety Wiktora Zechentera.

.....
.....
.....
.....
.....

Zad. 9 (0-1) Epitety występują w zwrotce:

- A. pierwszej
- B. drugiej
- C. w żadnej
- D. w obu

Zad. 10 (0-1) Rysunek odzwierciedla główną myśl wiersza „Moje książeczki”.
Zaznacz P (prawda) we właściwym miejscu

Osoba mówiąca śni o przeczytanych książkach	P
Wszystkie lektury „wyszły” z głowy osoby mówiącej	P

Zad. 11 (0-2) Uzupełnij zdania wyrazem *ścieżka* w liczbie pojedynczej w odpowiedniej formie gramatycznej.

Chłopiec szedł wąską ku rzece. Przypadkowo znalazł się na
..... Okazało się, że wybrał właściwą

Zad.12 (0-7)

Jeden dzień ucznia. Napisz w formie wpisu w dzienniku o tym, jak spędziłeś dowolny dzień.

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Autorki: Bogumiła Jonatz, Alina Marglewska,
Ewa Abramowicz, Honorata Sekutrska

Test II

Greckie wychowanie

Autorki:

Daria Maciejewska, Magdalena Wachowska

Izabela Sobiech-Koszuta, Jolanta Borucka-Nijak

Greckie wychowanie

Ważnym elementem greckiego wychowania była rywalizacja sportowa. Grecy dbali o sprawność fizyczną, ponieważ uważali, że zdrowy i silny mężczyzna będzie dobrym żołnierzem. W Grecji urządzano wiele zawodów sportowych. Najsłynniejsze z nich rozgrywano od 776 roku p.n.e. w mieście Olimpia. Igrzyska, bo tak nazywano te zawody, Grecy traktowali jak prawdziwą świętość, dlatego w czasie przygotowań do igrzysk i podczas trwania rywalizacji nie prowadzono wojen – ogłaszano tzw. pokój boży, którego surowo przestrzegano i którego nikt nie odważył się naruszyć.

Sportowcy rywalizowali w kilku konkurencjach: w biegach, rzucie dyskiem, skoku w dal, zapasach, boksie. Najwięcej emocji budziły wyścigi rydwanów. Raz na cztery lata najsprawniejsi mężczyźni z greckich miast przyjeżdżali do Olimpii. Wraz z nimi pojawiały się tłumy kibiców – wyłącznie mężczyzn, ponieważ kobietom nie wolno było oglądać zawodów. Zwycięzcy otrzymywali w nagrodę wieniec upleciony z gałązek drzewa oliwnego. Ważniejsza od nagrody była jednak powszechna sława. Zwycięzców uwieczniano w wierszach, stawiano im też pomniki.

Pod koniec czasów starożytnych w Grecji zaprzestano organizowania igrzysk. Na długie wieki zapomniano o tradycji sportowego współzawodnictwa. Powrócono do niej dopiero w XIX stuleciu z inicjatywy Pierre'a de Coubertina¹ (czytaj: piera de kubertena). Pierwsza nowożytna olimpiada odbyła się w 1896 roku w Atenach.

Inaczej niż w starożytności, we współczesnych olimpiadach startują i kobiety, i mężczyźni. Reprezentują oni wszystkie kraje świata. Symbolem sportowej rywalizacji jest flaga olimpijska. Widnieje na niej pięć złączonych kolorowych kół, z których każde oznacza jeden kontynent. I tak: niebieskie symbolizuje Europę, czarne – Afrykę, czerwone – Amerykę, żółte – Azję, a zielone – Australię.

Co cztery lata, na kilka tygodni przed rozpoczęciem olimpiady, w ruinach świątyni bogini Hery w Olimpii za pomocą promieni słonecznych skupionych we wklęsłym zwierciadle rozpala się pochodnię. Ogień olimpijski przenoszony jest następnie przez sztafetę olimpijską na miejsce igrzysk.

Na podstawie: W. Kalwat, M. Lis, *Klucz do historii. Podręcznik*.

Historia i społeczeństwo. Klasa 4, WSiP, Warszawa 2012.

¹ **Pierre de Coubertin** (1863–1937) – francuski baron, historyk i pedagog, uważany za ojca nowożytnego ruchu olimpijskiego; założyciel, sekretarz generalny i przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego; opracował Kartę Olimpijską, będącą zbiorem podstawowych zasad ruchu olimpijskiego, ułożył przysięgę olimpijską i zaprojektował flagę olimpijską.

Zad. 1 (0-1) W której konkurencji olimpijskiej nie rywalizowali sportowcy w starożytnej Grecji?

A

B

C

D

Zad. 2 (0-1) Pierwsza nowożytna olimpiada odbywała się w: (wybierz odpowiedź A albo B i jej dopełnienie 1 lub 2)

A	776 r.p.n.e.	to	1	XIX w.
B	1896r.		2	VIII w.p.n.e.

Zad. 3 (0-2) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, F, jeśli jest fałszywe.

Pierre de Coubertin jest uważany za ojca nowożytnego ruchu olimpijskiego.	P	F
Pierre de Coubertin żył na przełomie XVII – XVIII w.	P	F

Zad. 4 Wybierz zdjęcie, które przedstawia flagę olimpijską. Uzasadnij swój wybór.

A

B

Wybieram zdjęcie

Uzasadnienie:

.....

Zad. 5 (0-2) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, zaznacz P lub F, gdy są fałszywe.

Rzeczownik <i>zwierciadło</i> jest w rodzaju męskim	P	F
W wyrażeniu <i>skupionych we wklęsłym <u>zwierciadle</u></i> podkreślone słowo jest w Msc. l.p.	P	F

Zad. 6 (0-2) Uzupełnij zdania wyrazem *Olimpia* w odpowiedniej formie gramatycznej.

- A. Starożytne igrzyska odbywały się w
- B. Ruiny świątyni Hery znajdują się w mieście

Igor Sikirycki

Zoologiczny talent

Jacek odważny jak lew
i w wodzie czuje się jak ryba
jak jeleń biega pośród drzew.
a z trampoliny jak ptak śmiga
po płotach łązi niby kot.
jak czapla zręcznie ryby łowi.
a gdy zaśpiewa gotów w lot
dorównać głosom słowikowi.
nagrodę chłopcu za to dać
z pewnością byłoby już można.
gdyby nie pysznił się jak paw.
i mniej uparty był od kozła.

Zad. 7 (0-1) W którym wersie występuje porównanie:

- A. Jacek odważny jak lew
B. A gdy zaśpiewa gotów w lot
C. Nagrodę chłopcu za to dać
D. I mniej uparty był od kozła

Zad. 8 (0-1) Zwrot: *Jacek po płotach łązi niby kot* oznacza cechę

A	zwinność	ponieważ	1	kot jest sprytny
B	mądrość		2	kot potrafi chodzić po płocie

Zad. 9 (0-1) Wypisz z wiersza po dwa wyrazy z „ż”, „ó” wymiennym.

Ó
Ż

Zad. 10. (0-1) Tekst I. Sikiryckiego jest utworem:

A	prozatorskim	ponieważ	1	wypowiada się w nim podmiot liryczny
B	poetyckim		2	wypowiada się w nim narrator

Zad. 11 (0-2) Samorząd Uczniowski twojej szkoły organizuje szkolną olimpiadę sportową. Napisz ogłoszenie, w którym zachęcisz swoich rówieśników do wzięcia w niej udziału.

.....
.....
.....
.....

Zad. 12 (0-7) Napisz sprawozdanie z wydarzenia sportowego, którego byłeś uczestnikiem lub świadkiem.

Tvoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Autorki: Daria Maciejewska, Magdalena Wachowka
Izabela Sobiech-Koszuta, Jolanta Borucka-Nijak

Test III

*Serce, które waży ...
350kg!*

*Autorki: Elżbieta Bemowska, Jadwiga Stochaj.
Ewelina Wojciechowska, Agnieszka Bochniak*

Serce, które waży... 350 kg!

Dzwon „Zygmunt”, zwany dzwonem królów i królem dzwonów, został ufundowany przez Zygmunta I Starego* i znajduje się w katedrze wawelskiej. Imię otrzymał na cześć swojego fundatora. Został odlany w 1520 roku przez ludwisarza z Norymbergi2* Hansa Behama. Swoją czystą głosem zawdzięcza – jak głosi legenda – złotej strunie nadwornego poety Bekwarka, którą mistrz Beham wrzucił do płynnego spiżu*. Na płaszczu dzwonu* widoczne są postacie św. Zygmunta i św. Stanisława, herby Polski i Litwy, a także napis: „Bogu Najlepszemu, Największemu i Dziewicy Bogurodzicy, świętym patronom swoim, znakomity Zygmunt, król Polski, ten dzwon, godny wielkości umysłu i czynów swoich, kazał sporządzić Roku Pańskiego 1520”.

W kolosie ważącym ponad 12 ton bije 365-kilogramowe serce. Oryginalne, pierwsze serce dzwonu wykuto z żelaza. Miało 218,5 cm długości i ważyło 323 kilogramy. Pierwszy raz uderzyło w zawieszony na potężnym jarzmie* kielich „Zygmunta” 13 lipca 1521 roku, na uroczystość św. Małgorzaty. Służyło przez 479 lat, wykonując w tym czasie około 12 milionów uderzeń. Pękało czterokrotnie – po raz pierwszy w 1859 roku, po raz ostatni w Wigilię Bożego Narodzenia 2000 roku. Uszkodzone serce zostało zastąpione nowym, które bije od 14 kwietnia 2001 roku. Pęknięcie serca zwiastuje podobno złe czasy dla Polski, jego dotknięcie zaś ma przynosić szczęście.

W czasach I Rzeczypospolitej głos „Zygmunta” rozlegał się nad dachami Krakowa ponad 100 razy w roku. Dzisiaj dzieje się to znacznie rzadziej („od wielkiego dzwonu”), z okazji świąt kościelnych. Ponadto istnieją okazje specjalne – uroczyste wydarzenia rangi państwowej lub kościelnej. Głos „Zygmunta” przynosi także smutne wieści o śmierci i pogrzebach wielkich Polaków. Dzwon żegnał między innymi Tadeusza Kościuszkę, Adama Mickiewicza oraz Józefa Piłsudskiego, „płakał”, gdy 2 kwietnia 2005 roku zmarł Jan Paweł II. Najdłużej, bo całą godzinę, bił z okazji jubileuszu 1000-lecia chrztu państwa polskiego w 1966 r., zaś 16 sierpnia 2002 roku przez pół godziny witał odbywającego pielgrzymkę Jana Pawła II. Głos dzwonu rozbrzmiewał także 1 września 1939 roku, kiedy Polska została zaatakowana przez III Rzeszę oraz 30 kwietnia 2004 roku z okazji przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Na podstawie: www.katedra-wawelska.pl
oraz M. Hyla, Serce, które waży... 350 kg!, w: „Niedziela. Tygodnik Katolicki”

Zygmunt I Stary* – władca z dynastii Jagiellonów, ur. 1 I 1467 w Kozienicach, zm. 1 IV 1548 w Krakowie, król Polski i wielki książę litewski od 1506; syn Kazimierza IV Jagiellończyka i Elżbiety Rakuszanek, młodszy brat Władysława II, Jana I Olbrachta i Aleksandra, żonaty z Barbarą Zapolyą (1512), a następnie z Boną Sforzą d'Aragona (1518), ojciec Zygmunta II Augusta.

Norymberga* – miasto w Niemczech.

spiż* – stop miedzi z cyną, cynkiem i ołowiem, czasem zaliczany do brązów.

płaszcz dzwonu* – część zwana także z powodu swojego charakterystycznego wyglądu kielichem lub czaszą dzwonu.

Jarzmo* – urządzenie przytrzymujące, łączące coś, spinające części czegoś.

Zad. 1 (0-1) Tekst ma charakter:

A	informacyjny	ponieważ	1	podaje same fakty
B	literacki		2	Przedstawia rozbudowaną akcję

Zad. 2 (0-1) Ocen, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli jest prawdziwe lub F, jeśli jest fałszywe.

Pierwsze serce dzwonu „Zygmunta” wykuto z żelaza.	P	F
Głos „Zygmunta” można usłyszeć w Poznaniu.	P	F

Zad.3 (0-1) Zaznacz P we właściwym miejscu.

Dzwon Zygmunta bił

1	gdy żegnał Tadeusza Kościuszkę, Józefa Hallera i Adama Mickiewicza.	P
2	z powodu śmierci Jana Pawła II.	P
3	w momencie rozpoczęcia I wojny światowej.	P

Zad. 4 (0-1) Dokończ zdanie – zaznacz odpowiedź A lub B oraz 1 lub 2.

Zdanie: *W kolosie ważącym ponad 12 ton bije 365 kilogramowe serce* jest

A	zdaniem pojedynczym	ponieważ	1	zawiera jedno orzeczeni.
B	zdaniem złożonym		2	zawiera dwa orzeczenia.

Zad. 5 (0-1) Dokończ zdanie – wybierz właściwą odpowiedź z podanych.

W zdaniu: *Uszkodzone serce zostało zastąpione nowym, które bije od 14 kwietnia 2001 roku znajduje się:*

- A. 4 przymiotniki, 2 czasowniki, 3 rzeczowniki
- B. 2 przymiotniki, 3 rzeczowniki, 2 czasowniki

C. 1 przymiotnik, 2 czasowniki, 3 rzeczowniki

D. 3 przymiotniki, 2 czasowniki, 3 rzeczowniki

Zad. 6 (0-1) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F, jeśli jest fałszywe.

Tematem tekstu jest historia dzwonu „Zygmunta”.	P	F
Tekst zbudowany jest z trzech akapitów.	P	F

Artur Oppman

Koncert Chopina

W niemą salę padł pierwszy dźwięk. Improwizuje.

On oczy ma zamknięte. Lecz nie gra. Maluje.

Przypomniął jakiś obraz: wieś w gruszkowych sadach,

Bose dzieci na progach, malwy na lewadach,

Roześmianą dziewczynę w kalinowym wianku,

Rozdrgany graniem dzwonek w różowym poranku;

Barwy mu dnia i zmierzchu wiążą się pod ręką –

I widok, jakby wstążką, owinął piosenką.

Zad. 7 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F, jeśli jest fałszywe.

Wyrażenie „bose dzieci” jest epitetem	P	F
W wersie <i>Roześmianą dziewczynę w kalinowym wianku</i> , znajdziemy wyraz dźwiękonaśladowczy	P	F

Zad. 8 (0-1) Policz sylaby w wersach i wybierz prawidłową odpowiedź.

A. W każdym wersie jest inna liczba sylab.

B. We wszystkich wersach jest taka sama liczba sylab.

C. W ostatnim wersie jest mniej sylab niż w pozostałych.

D. We wszystkich wersach jest mniej niż 10 sylab.

Zad. 9 (0-2) Który z obrazków mógłby być ilustracją do wiersza. Uzasadnij swój wybór.

A

B

C

Wybieram zdjęcie:

Uzasadnienie:

.....

Zad. 10 (0-7) Opisz sad wiosną. Zadbaj o to, aby Twoja wypowiedź była barwna i zajmowała co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Autorki: Elżbieta Bemowska, Jadwiga Stochaj.
 Ewelina Wojciechowska, Agnieszka Bochniak

Test IV

O Lechu i białym orle

*Autorki: Mirosława Róściszewska,
Małgorzata Szopieray, Edyta Wojtyra-Węch,
Katarzyna Sobczyk-Dzwoniarek*

Marian Orłóń

O Lechu i białym orle

Strudzona była drużyna Lecha. Ile to już dni wędrówki mieli za sobą? Ile przebytych brodów* rzecznych? Ile zwierzyny padło pod strzałami z łuków i ostrzami oszczepów? Ile ognisk rozpalono po drodze? Któż to zliczy? Szli tak, by znaleźć miejsce na założenie grodu, by znaleźć ziemię, na którą sprowadzą żony i dzieci, aby osiąść tu na zawsze.

Odpoczywali właśnie po kolejnym męczącym dniu wędrówki. Część wojów* legła w cieniu rozłożystych dębów, część poila strudzone konie, część przygotowywała jadło na wieczrę. [...] Lech stał na skraju puszczy i pogrążony w myślach wodził wzrokiem po rozciągającej się przed nim równinie. Może wspominał braci: Czecha i Rusa, z którymi rozstał się niedawno? Oni również poszli szukać sposobnego* miejsca na osiedlenie. A może rozważał, czy by nie osiąść właśnie tu, na tej równinie, na skraju puszczy? Przecież puszcza w zwierzynę bogata, ziemia zda się urodzaj zapowiadać, a jeziora rybę wszelaką obiecują. Ale ziemi, na której mają się rodzić ich dzieci i wnuki, nie wybiera się pochopnie. To jest ziemia na zawsze. Może więc są ziemie piękniejsze, bogatsze, bezpieczniejsze? [...]

Nagle nieznany ptak pojawił się na głowę Lecha. Połyskiwał bielą szeroko rozpostartych skrzydeł. Potem zatoczył łuk nad wiekowym dębem, rosnącym na skraju puszczy, na niewielkim wzgórzu. Lech, zaciekawiony ptakiem i jego dziwnym lotem, zbliżył się do drzewa i ujrzał na nim gniazdo wielkie i wychylające się z niego główki białych piskląt. Białopióry ptak przysiadł na skraju gniazda i troskliwie je karmił.

Ożywił się nagle Lech, rozchmurzyło się jego czoło i gromkim głosem wojów do siebie przywołał. A gdy przy nim stanęli, powiedział:
– Tu zostaniemy. Tu będzie nasze gniazdo. A ten biały ptak, karmiący pisklęta – naszym znakiem. A gród, który tu zbudujemy, Gniezdnem nazwiemy. [...]

fragment książki Legendy i podania polskie

***bród** – miejsce, gdzie rzeka jest płytka i można się przepłynąć na drugi brzeg.

* **wojowie** – w średniowiecznej Polsce rycerze, wojownicy.

* **sposobny** – dogodny, odpowiedni.

Zad. 1 (0-1) Do jakiego gatunku literackiego zaliczysz tekst „O Lechu i białym orle”?

A	Baśń	ponieważ	1	występują informacje o prawdziwych miejscach
B	Legenda		2	wydarzenia dzieją się w fantastycznej krainie

Zad.2 (0-1) W którym akapicie autor podaje opis orła białego?

- A. Akapit 1.
- B. Akapit 2.
- C. Akapit 3.
- D. Akapit 4.

Zad. 3 (0-1) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P lub F.

Lech, Czech i Rus są spokrewnieni.	P	F
Czech jest legendarnym władcą Polski.	P	F

Zad. 4 (0-1) Uzupełnij luki w zdaniach wyrazem **pisklę** w odpowiedniej formie gramatycznej.

- A. Lech, Czech i Rus przyglądali się karmionemu przez orła.
- B. Ptaki chętnie zajmują się swoimi
- C. Podczas wycieczki do lasu zrobiłem zdjęcia wielu różnym

Zad. 5 (0-1) Aby wyjaśnić pojęcie „legenda”, sięgniesz do:

- A. słownika języka polskiego
- B. leksykonu historycznego
- C. słownika mitów i tradycji kultury
- D. słownika ortograficznego.

Ryszard Prymus

Jeszcze troszeczkę lata
i już – troszeczkę jesieni.
Jeszcze zielenią się liście,
lecz kilka już się czerwieni...

Pożegnaliśmy bociany
i w lesie jest coraz ciszej.
Tylko leszczyna szeleści,
bo do niej rudy gość przyszedł...

Dojrzały sady, a pola
w skibach zaoranej ziemi.

Jeszcze troszeczkę lata
na powitanie jesieni...

Zad. 6 (0-2) Kto, twoim zdaniem, jest *rudym gościem* leszczyny? Uzasadnij swoją odpowiedź jednym zdaniem.

.....
.....

Zad. 7 (0-2) Rozpoznaj środki stylistyczne i przyporządkuj do każdego z nich.

1.	przenośnia
2.	epitet
3.	porównanie
4.	wyraz dźwiękonaśladowczy

A.	<i>dojrzały sady i pola w skibach zaoranej ziemi</i>	
B.	<i>tylko leszczyna szeleści</i>	
C.	<i>Basia rumieni się jak jabłuszko</i>	

Zad. 8 (0-2) Jesteś przedstawicielem samorządu uczniowskiego. Zredaguj tekst zaproszenia skierowanego do kolegów z klas IV-VI na Święto Pieczonego Ziemniaka.

.....
.....
.....
.....
.....

Zad. 9 (0-1) Przeczytaj tekst. Wybierz poprawne uzupełnienie luk z 8.1 i 8.2

Nasza Mieni się pięknymi ciepłymi barwami drzew. Zwiastują ją nitki babiego lata.

8.1

- A. jesienna melancholia
- B. złota polska jesień
- C. jesienna plucha

8.2

- A. płaczące się
- B. szeleszczące

C. snujące się

Zad. 10 (0-7) W formie kartki z pamiętnika napisz o najciekawszym wspomnieniu z ubiegłorocznego lata. Zadbaj o to, aby Twoja wypowiedź była barwna i zajmowała co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Autorki: Mirosława Rościszewska,
Małgorzata Szopieray, Edyta Wojtyra-Węch,
Katarzyna Sobczyk-Dzwoniarek

Test V

*Wędrówki z dziadkiem
Romanem*

*Autorki: Magdalena Miłojczak, Anna Gniołka,
Beata Szymańska, Małgorzata Kijówiec*

Wędrówki z dziadkiem Romanem

Każde spotkanie z przyrodą jest prawdziwe i Wam też się może przytrafić. Należy tylko mieć czujne oczy i uszy i wrażliwe serce oraz przebywać na początku w towarzystwie przewodnika, który nauczy słuchać i patrzeć. Tak, jak to było w tym domu z zielonymi okiennicami i dachem pokrytym pociemniałą dachówką.

Dom stał w ogrodzie przy cichej uliczce, która zaraz za zakrętem dobiegała do szerokiej, asfaltowej szosy. I to był już koniec miasteczka, potem zaczynały się ogrody i pola, krętą doliną płynęła rzeczka, a z obu jej stron leżały pasy mokrych łąk. Na horyzoncie ciemniał las. W domu z zielonymi okiennicami mieszkała rodzina: ojciec, matka, Michał, Aneta i dziadek Roman. [...]

Michał chodził już do trzeciej klasy, co w oczach Anetki dodawało mu ogromnej powagi. Wprawdzie i ona zaczęła w tym roku naukę, ale co to znaczy pierwsza klasa w porównaniu z trzecią! [...]

Anetka spoglądała z podziwem, gdy brat zasiadał do odrabiania lekcji. – I ty się tego wszystkiego musisz nauczyć? – pytała, wskazując na obłożone w kolorowy papier książki.

Michał dmuchał w wargi.

– Pewnie! To wszystko będzie tu! – klepał się dłonią w czoło i otwierał jedną z książek na jakimś obrazku.

Dziadek Roman, przysłuchujący się z uśmiechem tej rozmowie, zerknął przez ramię Michała. Na obrazku widniał wspaniały kogut o ciężkim grzebieniu i ogromnym ogonie.

– Tak, z książek trzeba się uczyć – powiedział poważnie – ale to nie wszystko.

Dzieci spojrzały na niego pytająco.

– Musicie się pilnie rozglądać po świecie – wyjaśnił – obserwować wszystko, co nas otacza: rośliny, zwierzęta. Wszystkiego nie znajdziecie w książkach.

Michał przytaknął skwapliwie*:

– To prawda! W tej książce jest dużo o zwierzętach domowych, a o dzikich prawie nic.

Anetka chwyciła dziadka Romana za rękę.

– Dziadziuś będzie nam opowiadał o dzikich zwierzętach, prawda? Dziadziuś jest myśliwym, to na pewno wszystkie zna!

– Znam, ale chciałbym, abyście i wy je poznali – nie tylko z opowiadań. [...]

Będziemy chodzili razem do lasu, w pola [...].

Jan Edward Kucharski

* **skwapliwie** – ochoczo.

Zad.1 (0-1) Wybierz określenie dla tego tekstu i uzasadnij swój wybór. Zaznacz literę A albo B oraz numer 1 albo 2.

A	Tekst popularnonaukowy	ponieważ	1	wyjaśnia, jaką rolę pełni przyroda w życiu człowieka.
B	Tekst literacki		2	występują elementy świata przedstawionego.

Zad. 2 (0-1) Oceń czy poniższe zdania są prawdziwe.

1.	W domu mieszkało sześcioro członków rodziny.	P	F
2.	Dziadek jest myśliwym.	P	F
3.	Anetka jest starsza od brata.	P	F

Zad. 3 (0-1) Oceń, które z poniższych zdań jest prawdziwe.

1.	W tekście występuje narracja pierwszoplanowa.	P
2.	Tekst ma formę opowiadania z dialogiem.	P
3.	Autorem tekstu jest dziadek Roman.	P

Zad. 4 (0-1) Rozpoznaj rodzaje wypowiedzi (A - B) i przyporządkuj do każdego z nich nazwę 1 – 3.

A	To prawda!
B	Michał przytaknął skwapliwie.

1	Równoważnik zdania
2	Zdanie pojedyncze
3	Zdanie złożone

Czesław Miłosz

Ganek

Ganek, na zachód drzwiami obrócony,
Ma duże okna. Słońce tutaj grzeje.
Widok szeroki stąd na wszystkie strony,
Na lasy, wody, pola i aleje.

Kiedy już dęby w zieleń się przybiorą,
A lipa cieniem zakryje pół grzędy,
Świat ginie w dali za niebieską korą,
Pocięty liśćmi w cętkowane zęby.

Tutaj brat z siostrą, nad małym stolikiem
Klęczą rysując wojny i pogonie.
I pomagają różowym językiem
Wielkim okrętom, z których jeden tonie.

Zad. 5 (0-1) Które rymujące się wyrazy są rzeczownikami:

- A. obrócony – strony
- B. grzędy – zęby
- C. grzeje – aleje
- D. pogonie – tonie

Zad. 6 (0-1) „*Kiedy już dęby w zieleń się przybiorą*” jest to środek stylistyczny:

- A. porównanie
- B. wyraz dźwiękonaśladowczy
- C. przerośnia
- D. epitet

Zad. 7 (0-1) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe:

Wiersz jest poetyckim opisem krajobrazu jesiennego.	P	F
Z ganku widać krajobraz na park, wody, pola, aleje i rzekę.	P	F

Zad. 8 (0-1) Wyjaśnij pisownię wyrazu *obrócony*

- A. ó niewymienne
- B. wymienia się na **o, a**

C. wymienia się na **e, a**

D. ó w środku wyrazu

Zad. 9 (0-2) Napisz ogłoszenie o mającej się odbyć wycieczce rowerowej „Ścieżką dydaktyczną”, organizowanej przez Samorząd Uczniowski.

.....

.....

.....

.....

.....

Zad. 10 (0-7) Byłam/byłem na wiosennym spacerze w lesie – zredaguj opis krajobrazu. Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Autorki: Magdalena Mikołajczak, Anna Gniółka,
Beata Szymańska, Małgorzata Kijówiec